

Brüssel, 25. november 2015
(OR. en)

14414/15

RECH 282
COMPET 531
SOC 684

MÄRKUS

Saatja:	Alaliste esindajate komitee (COREPER I)
Saaja:	Nõukogu
Eelmise dok nr:	13902/15 RECH 271 COMPET 503 SOC 650
Teema:	Eelnõu: nõukogu järeldused soolise võrdõiguslikkuse edendamise kohta Euroopa teadusruumis – <i>Vastuvõtmine</i>

1. Eesistujariik Luksemburgi jaoks on sooline võrdõiguslikkus teadusuuringute ja innovatsiooni valdkonnas üks peamistest prioriteetidest. Seoses sellega esitas eesistujariik teemakohaste nõukogu järelduste eelnõu, mida arutati teaduse töörühmas 12. ja 26. oktoobril ning 5. novembril 2015.
2. Alaliste esindajate komitee vaatas kõnealuste järelduste eelnõu läbi oma 20. novembri 2015. aasta koosolekul, lahendas seni lahtised küsimused ning nõustus esitama järelduste eelnõu vastuvõtmiseks 30. novembril – 1. detsembril 2015 kokku tulevale konkurentsivõime nõukogule. PL esitas teksti suhtes üldise analüüsi reservatsiooni pärast hiljuti toimunud riiklikke valimisi.

3. Sellest tulenevalt kutsutakse nõukogu (konkurentsivõime) üles võtma lisa esitatud järeldused vastu oma 30. novembri – 1. detsembri 2015. aasta istungil.

* * *

Eelmisesse dokumenti (dok 13902/15) lisatud tekst on märgitud **allajoonitud poolpaksus kirjas**.

**EELNÕU: NÕUKOGU JÄRELDUSED SOOLISE VÕRDÕIGUSLIKKUSE¹ EDENDAMISE
KOHTA EUROOPA TEADUSRUUMIS²**

EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

TULETADES MEELDE

- oma 18. aprilli 2005. aasta järeltõõsi inimressursside arendamise kohta teaduse ja tehnoloogia valdkonnas Euroopa teadusruumis,³ milles liikmesriike kutsutakse üles seadma eesmärgid naiste osalemiseks teadustegevuses, suurendades eelkõige oluliselt naiste arvu juhtivatel ametikohtadel eesmärgiga jõuda esialgu 25 %-ni töökohtadest avalikus sektoris, ning suurendades naiste osalemist tööstus- ja tehnoloogiauuringutes;
- oma 30. mai 2008. aasta järeltõõsi peresõõbraliku teaduskarjääri kohta: integreeritud mudeli väljatõõtamine,⁴ milles komisjoni ja liikmesriike kutsutakse üles tõõtama välja teaduskarjääri integreeritud mudelit, mis põhineks teadlastele peresõõbralikku keskkonda tagaval asjakohasel poliitikal;
- oma 26. mai 2010. aasta järeltõõsi, mis käsitlevad Euroopa teadusruumi arendamisega seotud erinevaid küsimusi,⁵ ning milles tunnistatakse, et institutsioonilised muutused nõuavad pikaajalist strateegiat ja piisavat rahastamist, ning rõhutatakse vajadust tugevdada soolise võrdõõiguslikkuse mõõtme integreerimist Euroopa teadusesse;

¹ Käesolevas dokumendis hõlmab „sooline võrdõõiguslikkus” soolist tasakaalu kõigi tasandite uurimisrühmades, soolist tasakaalu otsuste tegemisel ja soolise mõõtme integreerimist teadusuuringute ja innovatsiooni sisusse.

² PL: üldine analüüsi reservatsioon.

³ Dok 8194/05.

⁴ Dok 10212/08.

⁵ Dok 10246/10.

- oma 11. detsembri 2012. aasta järeldusi,⁶ milles sooline võrdõiguslikkus ja soolise aspekti arvestamine teadustegevuses seatakse Euroopa teadusruumi üheks suurimaks prioriteediks ning tunnistatakse, et soolise mõõtmel lisamist teadusuuringute kavandamisse, hindamisse ja rakendamisse tuleb parandada, et tõhusalt edendada teadusuuringute ja innovatsiooni tipptaset;
- oma 21. veebruari 2014. aasta järeldusi, mis käsitlevad komisjoni 2013. aasta eduaruannet Euroopa teadusruumi kohta,⁷ milles tunnistatakse, et Euroopa teadusruumi tegevuskava väljatöötamisel Euroopa tasandil tuleks arvesse võtta jõupingutuste suurendamist soolise võrdõiguslikkuse ning teadus- ja innovatsioonialaste poliitikate ja programmide soolise mõõtmel süstemaatiliseks süvalaiendamiseks;
- oma 5. detsembri 2014. aasta järeldusi, milles käsitletakse 2014. aasta eduaruannet Euroopa teadusruumi kohta,⁸ milles märgitakse, et jätkuvalt esineb soolisi eelarvamusi karjäärivõimaluste suhtes, soolist tasakaalustamatust otsuste tegemise rollide puhul ning soolise mõõtmel puudumist enamikus riiklikes teadusprogrammides, ning kutsutakse liikmesriike üles toetama soolise aspekti arvestamist ja võrdseid võimalusi;
- oma 29. mai 2015. aasta järeldusi Euroopa teadusruumi 2015.–2020. aasta tegevuskava kohta, milles nõukogu kiitis heaks tõhusate meetmete võtmise võrdõiguslikkust käsitlevate riiklike õigusaktide alusel, et käsitleda soolist ebavõrdsust teadusasutustes ja otsuseid tegevates organites, ning soolise mõõtmel paremini integreerimise teadus- ja arendustegevuse valdkonna poliitikasse, programmidesse ja projektidesse Euroopa teadusruumi tegevuskavas määratletud ühe tähtsaima tegevusprioriteedina, ning kutsus liikmesriike ja komisjoni üles alustama Euroopa teadusruumi tegevuskava rakendamist oma tegevuskavades või strateegiates sisalduvate asjakohaste meetmete kaudu;
- Euroopa Parlamendi 9. septembri 2015. aasta resolutsiooni naiste karjääri kohta teaduses ja ülikoolides ning klaaslae efekti kohta⁹;

⁶ Dok 17649/12.

⁷ Dok 6945/14.

⁸ Dok 16599/14.

⁹ Dok 2014/2251 (INI).

- komisjoni 21. septembri 2010. aasta teatist „Naiste ja meeste võrdõiguslikkuse strateegia 2010–2015”¹⁰;
 - oma 26. oktoobri 2015. aasta järeldusi soolise võrdõiguslikkuse tegevuskava (2016–2020) kohta¹¹;
1. RÕHUTAB, et sooline ebavõrdsus on püsinud liiga kaua ning et Euroopa tulevane heaolu sõltub teaduslikust ja tehnoloogilisest innovatsioonist. Eripalgelisema tööjõu pakkumine ning võrdsemad võimalused naiste ja meeste jaoks teadusuuringute ja innovatsiooni valdkonnas võimaldavad Euroopal täielikult kasutada oma olemasolevat tööjõudu ja andekaid inimesi;
 2. TUNNISTAB, et sooline võrdõiguslikkus teaduses aitab saavutada mitmekesisemaid ning parema taseme ja kvaliteediga tulemusi ning aitab teadusuuringute puhul paremini arvesse võtta sotsiaalseid ja ühiskondlikke probleeme, mille lahendamise eest naised ja mehed ühiselt vastutavad. Kõikide andekate inimeste kasutamine ning meestele ja naistele võrdsete võimaluste loomine ei ole üksnes õigluse küsimus, vaid ka majandusliku tõhususe küsimus. Soolise võrdõiguslikkusega tegelemine aitab suurendada ELi konkurentsivõimet ja panustada majanduskasvu ning töökohtade loomisesse;

EUROOPA TEADUSRUUMI TEGEVUSKAVA RAKENDAMINE

3. KINNITAB VEEL KORD, et ta on pühendunud soolise võrdõiguslikkuse edendamisele Euroopa teadusruumis; TUNNISTAB, et Euroopa teadusruumi tegevuskava rakendamine ja soolise võrdõiguslikkuse käsitlemine prioriteedina annab suurepärase võimaluse võtta võrdõiguslikkust käsitlevate riiklike õigusaktide alusel tõhusaid meetmeid, et käsitleda soolist ebavõrdsust teadusasutustes ja otsuseid tegevates organites ning integreerida soolist mõõdet paremini teadus- ja arendustegevuse valdkonna poliitikasse, programmidesse ja projektidesse; JULGUSTAB liikmesriike ja komisjoni seadma soolise võrdõiguslikkuse valdkonnas ambitsioonikaid eesmärgi ning võtma oma tegevuskavades ja strateegiates Euroopa teadusruumi tegevuskava vastuvõtmiseks 2016. aasta keskpaigaks asjakohaseid ja konkreetseid meetmeid;

¹⁰ Dok KOM(2010)0491.

¹¹ Dok 13201/15.

JÄTKUSUUTLIKUD KULTUURILISED JA INSTITUTSIOONILISED MUUTUSED

4. TUNNISTAB vajadust edendada soolise võrdõiguslikkuse saavutamiseks jätkusuutlikke kultuurilisi ja institutsioonilisi muutusi Euroopa teadusruumi riiklikes tegevuskavades või strateegiates Euroopa teadusruumi tegevuskava vastuvõtmiseks ning lisada sooline mõõde teadusuuringute ja innovatsiooni sisusse ja programmidesse; ning JULGUSTAB liikmesriike tegema institutsioonilised muutused oluliseks elemendiks teaduse ja innovatsiooni valdkonnas soolise võrdõiguslikkuse riiklikes poliitikaraamistikes; RÕHUTAB teadlikkuse suurendamise, hariduse, koolituse ja parimate tavade vahetamise võimalikku rolli soolise võrdõiguslikkuse edendamisel teadusuuringute ja innovatsiooni valdkonnas institutsioonide tasandil;
5. KUTSUB liikmesriike ja teadusuuringuid rahastavaid organisatsioone ÜLES pakkuma stiimuleid, et innustada teadusuuringuid tegevaid organisatsioone, sealhulgas ülikoole, läbi vaatama või edasi arendama soolise võrdõiguslikkuse süvalaiendamise strateegiaid, soolise võrdõiguslikkuse kavasid, sh võtma arvesse soolist mõõdet teadusuuringute ja innovatsiooni sisus ja programmides ja kaasama piisavaid vahendeid nende rakendamise tagamiseks;
6. MÄRGIB, et vaid umbes 20 % Euroopa korralistest professoritest on naised ning et muutused võrdsema taseme suunas toimuvad väga aeglaselt¹² ning KUTSUB seetõttu liikmesriike ja institutsioone ÜLES püüdlema suunavate eesmärkide poole võrdsema soolise tasakaalu saavutamiseks professorite hulgas;
7. ON SEISUKOHAL, et läbipaistvust tuleb kohaldada töölevõtmise ja karjäärivõimaluste suhtes kõigil tasanditel, samuti teadusuuringute ja innovatsiooni valdkonna stipendiumide ja toetuste andmisel; KUTSUB liikmesriike teadusuuringuid rahastavaid organisatsioone ÜLES edendama meetmeid, millega tagada, et soolised eelarvamused ei mõjutaks teadusuuringute rahastamist;
8. KUTSUB teadusasutusi, sealhulgas ülikoole, ÜLES toetama paindlike ning peresõbralike tööttingimuste ja -korra loomist teadusuuringute ja innovatsiooni valdkonnas nii naistele kui meestele, sh toetama hoolduskohustuste võrdset jagamist ning analüüsima teadlaste tegevuse hindamist sooliste eelarvamuste kõrvaldamise eesmärgil;

¹² Väljaanne *She Figures 2012. Gender in Research and Innovation*.

9. JULGUSTAB liikmesriike koostöös komisjoniga edendama asjakohaseid sooküsimuste alase teadlikkuse ja suutlikkuse suurendamise vahendeid institutsiooniliste muudatuste saavutamiseks, võttes arvesse Euroopa Soolise Võrdõiguslikkuse Instituudi tööd;
10. KUTSUB komisjoni ÜLES jätkuvalt tugevdama „Horisont 2020” seatud kõikide soolise võrdõiguslikkuse eesmärkide rakendamist, kontrollimist ja hindamist seoses meeste ja naiste esindatusega uurimisrühmades, otsuste tegemisel ning seoses soolise mõõtmega teadusuuringute sisus kõigis võimalikes teadustegevuse etappides KUTSUB komisjoni ÜLES kaaluma võimalust pakkuda põhjalikumaid, läbipaistvaid soo järgi liigitatud andmeid ja soolisi näitajaid hindajate ja teadlastena osalemise kohta ning samuti soolise mõõtmee uurimisteemana integreerimise kohta programmist „Horisont 2020” rahastatavatesse projektidesse ja programmidesse;
11. KUTSUB komisjoni ja liikmesriike ÜLES kaaluma soolise võrdõiguslikkuse ja soolise võrdõiguslikkuse süvalaiendamise teema lisamist tavapärase osana riiklike kontaktpunktide koolitustesse ja üritustesse, samuti programmiga „Horisont 2020” seotud teabe- ja tutvustusmaterjalidesse;
12. KUTSUB komisjoni ja liikmesriike ÜLES pidama muuhulgas silmas soolist aspekti teaduse, tehnoloogia ja innovatsiooniteemalises dialoogis kolmandate riikidega; KUTSUB SFICi ja Helsingi rühma ÜLES välja töötama soolist aspekti käsitlevaid ühiseid suuniseid kolmandate riikidega tehtavaks rahvusvaheliseks koostööks teaduse, tehnoloogia ja innovatsiooni valdkonnas;

SOOLINE TASAKAAL OTSUSTUSTASANDI AMETIKOHTADEL

13. MÄRGIB, et naised on jätkuvalt alaesindatud juhtivatel akadeemilistel otsustustasandi ametikohtadel nii teadus- ja haldusnõukogu liikmetena kui ka kõrgkoolide juhtidena¹³;

¹³ Peagi ilmuva väljaande *She Figures 2015* esialgsed andmed.

14. RÕHUTAB vajadust püüda saavutada sooline tasakaal juhtivatel ja otsustustasandi ametikohtadel asjakohaste meetmete kaudu; KUTSUB asjaomaseid ametiasutusi ÜLES seadma suunavaid, **nt kvantitatiivseid eesmäärke**, parema soolise tasakaalu saavutamiseks otsustusorganites, sealhulgas teadus- ja haldusnõukogudes, värbamis- ja edutamiskomiteedes ning hindamiskomisjonides, ning JULGUSTAB teadusuuringuid rahastavaid ja läbiviivaid organisatsioone saavutama neid eesmäärke 2020. aastaks;
15. KUTSUB komisjoni ÜLES tihedas koostöös Helsingi rühmaga toetama liikmesriike soolist tasakaalu käsitlevate poliitiliste väljakutsetega tegelemisel; sealhulgas suuniste väljatöötamisel, et hõlbustada suunavate eesmärkide rakendamist;

SOOKÜSIMUSTE ALANE TEADLIKKUS JA SOOPÕHINE SEIRE

16. KUTSUB liikmesriike ÜLES koostöös komisjoniga maksimaalselt osalema vastastikutel õppeüritustel, sealhulgas ERACi raames, ning vahetama soolise võrdõiguslikkusega seotud parimaid tavasid teadusuuringute ja innovatsiooni valdkonnas, võttes arvesse Helsingi rühmalt saadud soovitusi ning ELi raamprogrammide rahastavate kõnealust teemat käsitlevate projektide, nagu GENDER-NETERA-NET tulemusi;
17. KUTSUB liikmesriike ÜLES tagama soo järgi liigitatud andmete regulaarse kogumise väljaandele *She Figures* ning võimalusel sooliste näitajate ettevalmistamise teadusuuringute ja innovatsiooni valdkonnas ning avaliku levitamise;
18. KUTSUB liikmesriike ÜLES koostöös komisjoniga kontrollima asjakohaste näitajate abil soolise võrdõiguslikkuse alase poliitika, eesmärkide, suunavate eesmärkide ja meetmete rakendamist institutsioonide, riikide ja ELi tasandil ning TUNNISTAB, et rakendatud meetmete tulemuste ja mõju hindamine on olukorra parandamiseks ülimalt oluline.